

ÅRSANALYS 2019

Renhållningsstyrelsen

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
Förvaltningsberättelse.....	4
Händelser av väsentlig betydelse.....	4
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	4
Resultat och ekonomisk ställning.....	7
Personal.....	11
Miljö	14

Sammanfattning

Händelser av väsentlig betydelse

Renhållningsstyrelsen har under året färdigställt konverteringen av ett konventionellt avfallsfordon till ett eldrivet sådan. Fordonet togs i drift i december 2019. Förutom det så har styrelsen även investerat i tre mindre fordon.

Styrelsen deltar i utvecklingen av Lunds nya stadsdel Brunnsnäs genom avfallslösningar med bas i infrastrukturutveckling av så kallad sopsug. Denna kompletteras med andra lösningar som minskar behovet av tung trafik.

Ett flertal projekt drivs inom styrelsens verksamhet med syfte att förebygga avfall, det översta steget i avfallshierarkin. Satsningen kommer att fortlöpa under 2020.

Styrelsens verksamhet arbetar aktivt med kvalitetsfrågor. En stor insats under 2019 har varit att införa digital IT-märkning av samtliga sopkärl. Genom insatsen kvalitetssäkras att tömning genomförs vid utlovad tidpunkt.

Förutom det externt riktade utvecklingsarbetet har Renhållningsstyrelsen investerat i arbetsmiljöhöjande åtgärder inom verkstadsverksamheten.

Ekonomisk ställning

Renhållningsstyrelsens resultat för året uppgick till 3,3 miljoner kronor vilket var 2,8 miljoner kronor bättre än budget och 3,3 miljoner kronor bättre än 2018. Det positiva resultatet beror bland annat på lägre kostnader för personal (1 miljoner kronor), behandlingsavgifter (1,7 miljoner kronor) och fastighetsreparationer (1,1 miljoner kronor) än budgeterat. Högre kostnader än budgeterat återfinns bl.a. inom posten pappersvaror. I den posten återfinns de matavfallspåsar som Renhållningsstyrelsen tillhandahåller. Den högre kostnaden jämfört med budget (1,3 miljoner kronor) är effekten av en upphandling som genomförts under året.

Omsättningen för året, exklusive den interna faktureringen för Röglededonin och översta steget, uppgick till 169,0 miljoner kronor.

Förvaltningsberättelse

Händelser av väsentlig betydelse

- En konverterad el-sopbil togs i drift samt införskaffat tre mindre elfordon.
- Byggandet av sopsug i Brunnsnäs genomförs enligt plan och fortsätter under kommande år.
- Solcellsutbyggnation på taken är färdigställd.
- Projekt kring att minska plastavfall i butik är uppstartat.
- Deltagande i "Industrinatten" skedde såväl på mässan som platsbesök.
- ISO-systemet genomgick en extern revision med resultatet att certifieringen bibehålls.
- Flertalet projekt för att förebygga uppkomsten av avfall har startats eller fortsatt under året.
- Digital ID-märkning av sopkärl har pågått med resultat att nästan 3/4 av samtliga sopkärl är märkta.
- Implementering av servicelöftet har påbörjats med fokus på de funktioner som möter medborgare och verksamheter.
- Förvaltningschef och driftchef har pensionerats och nya personer har tillsatts på posterna.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Lunds vision och förhållningssätt

Lund skapar framtiden – med kunskap, innovation och öppenhet

I Lund har kunskap förändrat världen i mer än 1000 år. Nyttänkande och problemlösande ligger i vår natur. Vi hämtar kraft i historien för att tillsammans med andra skapa framtiden.

Lund är en plats där du kan vara dig själv, där du vill bo, utvecklas och bidra till framtiden. Här finns en unik kunskapskultur där olikheter berikar. Vi vågar tänka stort och visa handlingskraft. Genom öppenhet och tillit till varandra låter vi idéerna växa till hållbara lösningar på dagens och morgondagens utmaningar.

Tillsammans kan vi mötas, skratta och lösa världsproblem. Genom att visa vägen och inspirera andra visar vi att Lund är ett levande och ledande kunskapscentrum som gör skillnad. Då, nu och i framtiden. Här och i världen.

Förhållningssätt:

Lyssna

Vi lyssnar och tar till oss kunskap som finns i Lund och i världen utanför. Öppenheten gör att vi får nya perspektiv, odlar innovationer, idéer och en stark demokrati.

Lära

Vi lär genom att lyssna, men också genom att vara nyfikna och skapa. Vårt lärande driver utvecklingen och i en värld som är i ständig förändring bjuder vi in, testar nya tankar och lösningar och följer goda exempel.

Leda

Vi leder och vi visar mod och handlingskraft; vi genomför förändringar och tar initiativ. Vi verkar tillsammans med andra och drar nytta av varandras kompetenser, erfarenheter och våra olika uppdrag och roller. Tillsammans åstadkommer vi mer.

Målstyrning

Intern kontroll

Intern kontrollarbetet har fullgjorts enligt plan för intern kontroll 2019 med fyra kontrollmål varav tre mål är kommungemensamma. Avvikelse är rapporterade inom området direktupphandling där två leverantörer av fem avviker helt i uppföljningen. När det gäller kontrollmålet attest så finns det dokumentation av mottagnings och beslutsattestanter men endast beslutsattestanter är beslutad i förvaltningen enligt rekommendation från kommunkontoret. En specifikation av mottagningsattestanter är framtagen i samband med processarbetet med inköpsrutinen vilket är en fördel vid cirkulation av fakturorna och förtydliga inköpsrutinen.

Två av sex förbättringsåtgärder från föregående är åtgärdade under året. Kvarstående förbättringsförslag från 2018 handlar övervägande om förbättringsförslag inom arbetsmiljöprocessen och dessa hanteras i handlingsplanen för uppföljning av revisionsrapporten och förväntas vara åtgärdade under våren 2020.

Under året har det gjorts en dokumenterad sammanställning av löpande kontroller som har gjorts på ekonomi och administrativa rutiner. Löpande kontroller har planerats i 20 punkter och som ska kontrolleras i olika intervaller från månadsvis till en gång per år. Kontrollerna har förskjutits i tidsplanen under året men alla kontroller är utförda. Förbättringsåtgärder som framkommit hittills inom den löpande kontrollen är, fakturahantering med rätt fakturaadress och skanning av fakturor där avvikelse i skanning av moms har förekommit. Även hantering av momsregler som omvänd moms vid byggfakturor, leasing och dokumentation vid representation bör förbättras.

Uppföljning av förvaltningens ekonomi har gjorts månadsvis med resultatrapport och investeringsuppföljning. I samband med delårsrapporten har även måluppfyllelse följts upp.

Lunds Renhållningsverk har även ISO-certifierat miljöredovisningssystem 14001, kvalitetssystem 9001 och arbetsmiljö OSAS 18001. Under året har ISO-systemet reviderats av interna revisorer två gånger av planerat två och externa revisorer från BMG Trada Certifiering en gång.

Vid den externa revisionen framkom fyra avvikelser som är åtgärdade och rapporterade. ISO-systemet innefattar även två tillfällen med ledningens genomgång. Genomgången har en fast dagordning där utfallet av revisionerna tas upp och åtgärder fastställs i en handlingsplan. Genomgången innefattar även en uppdatering av dokument, policy, mål och handlingsplan, process- och miljöprestanda, miljöaspektlista och riskbedömning i verksamheten. Ledningen tar även upp hur lagar och krav uppfylls, utbildningsbehov, resurser och organisation. Genomgången tar även upp information från externa intressenter exempelvis klagomål från kunder och tittar på behovet av förbättringar som berör kommunikation, dokumentation, verksamhetsrutiner, miljöaspekter och ledningens effektivitet.

Skyddsronderna dokumenteras i it-ledningssystemet efter en förutbestämd mall och

rapporter och sammanställningar ska kunna tas ut direkt från systemet. En tidsplan är lagd i it-ledningssystem för när skydds ronderna ska göras och under året har uppföljningar av skydds ronderna gjorts i programmet. Status av skydds ronderna informeras om på samverkansmöten men en övergripande analys är en förbättringspotential för kommande år.

Granskningsrapport och Handlingsplan för intern kontroll publiceras som nyhet på inloggad, och informeras om på samverkansmöte. Rapporterna redovisas och beslutas i styrelsen. Rapporter från extern ISO-revision redovisas till nämnden som anmälning.

Riskbedömningar har gjorts i intern kontroll, löpande kontroller och inom ISO-systemens delar. Inom intern kontroll och löpande kontroller görs riskbedömningen och uppföljning i it-ledningssystem. Förvaltningen har även gjort riskanalyser inom ISO-systemet i ledningssystem med samma värderingsmall av risk och konsekvens som i intern kontroll men uppföljning har inte gjorts i it-ledningssystem.

En övergripande hantering av intern kontroll och ISO-rutinerna med riskanalys och uppföljning i Stratsys är att föredra eftersom förvaltningen på så sätt hade fått en samlad bild av riskhantering och uppföljning. Mer kunskap om programmet och arbetssättet i intern kontroll till fler inom förvaltningen är en förutsättning för att förbättra intern kontroll.

Fokusområden

Smartare Lund

Verksamheten har drivit ett flertal utvecklingsprojekt under året med goda resultat. Som exempel kan nämnas, bytesrum, grönt kort samt integrationsprojekt (med syfte att öka källsorteringsgraden i bostadsområden med hög andel nysvenskar).

Lunds renhållningsverk har under ett flertal år deltagit i "Industrinatten". Den riktas är främst till för unga människor mellan 15-25 som är nyfikna på att veta mer om möjligheterna att arbeta inom industrin. Även 2019 deltog renhållningsverket såväl på mässan som värd för platsbesök.

Höjd kvalitet och gott bemötande

Verksamheten har ett inarbetat ledningssystemet med ett antal olika systematiker för att kontrollera avvikelser. Resultatet av dessa ligger som grund för det ständiga förbättringsarbete som sker.

Genom att införa digital ID-märkning av samtliga sopkärl möjliggörs ytterligare kvalitetssäkring av genomförda tömningar. Under året har 13 248 (av ca 20 000) kärl märkts upp.

Under hösten har ett utvecklingsarbete i kundtjänsten genomförts för att öka servicegraden gentemot medborgare och verksamheter i Lunds kommun. Arbetet ledde till en plan för att förbättra innehållet på Lund.se.

Implementering av kommunens gemensamma servicelöfte har under hösten påbörjats med de funktioner som ska möta medborgare och verksamheter.

Ett starkare samhällsengagemang

Ett viktigt uppdrag för verksamheten är att informera om skyldigheten att källsortera samt inspirera till en ökad grad av källsortering. Ett annat uppdrag är att bidra till att Lund förflyttar sig uppåt i avfallshierarkin där slutmålet är att förebygga uppkomsten av avfall. Dessa frågor utvecklas kontinuerligt inom verksamheten med flera samarbeten med civilsamhället, kommunikation med medborgare genom flera olika kanaler samt direktkontakt med medborgare och fastighetsägare i Lunds kommun.

Ett grönt föredöme

Nämndens utvecklingsmål	Indikatorer	Mål 2019	Utfall 2019	Utfall 2018
Renhållningsverkets verksamhet ska spara resurser och skydda miljön	Under perioden skall ett tungt fordon med eldrift tas i bruk.	1	1	
	Minst ett samverkansprojekt i syfte att främja återbruk skall startas under året. Samverkan med bostadsföretagen breddas för att under 2019 skapa minst ett bostadsnära bytesrum i Lund. Möjligheterna till bättre återbruk på ÅVC utreds.		3	
	Mängden brännbart grovavfall från ÅVC skall minska med 2 % under året.	2 %	5,5 %	-2,7 %

Den stora miljöpåverkan kommer från renhållningsverkets kärnverksamhet som är beroende av fordon. Fordonsflottan är sedan några år fossilfri vilket även är fallet för år 2019. Ett större konverterat elfordon samt tre mindre elbilar har tagits i drift under året.

Utbyggnationen av solpaneler för verksamhetens egen elförbrukning har färdigställts. Full verkningsgrad av utbyggnationen beräknas till hösten 2020.

Resultat och ekonomisk ställning

Resultat

Resultaträkning (431)

(Mnkr)	Budget 2019	Utfall 2019	Utfall 2018
Intäkter	177,9	172	175,2
Kostnader	-152,8	-146,7	-153,1
Avskrivningar	-23,9	-21,7	-21,7
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	1,2	3,7	0,4
Finansiella intäkter	0	0	0
Finansiella kostnader	0	0	0
Interna finansiella kostnader	-0,8	-0,4	-0,5
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	0,5	3,3	0
RESULTAT	0,5	3,3	0

Analys av resultatet

Årets resultat blev positivt 3,3 miljoner kronor och resultatet var 2,8 miljoner kronor bättre än budget och 3,3 miljoner bättre än föregående år. Ingen avsättning enligt självkostnadsprincipen har gjorts för året eftersom den delen av verksamheten hade ett resultatutfall som var negativt och hela resultatet redovisas i eget kapital.

Omsättningen för året exklusive den interna faktureringen för Rögleddeponin och översta steget uppgick till 169,0 miljoner kronor. Avvikelsen mot budget var 3,7 miljoner kronor lägre och avvikelsen jämfört med föregående år exklusive upplösning självkostnaden var 3,5 miljoner kronor högre.

Personalkostnaden blev 1,0 miljoner kronor lägre än planerat i budget och 0,6 miljoner kronor högre än föregående år vilket motsvarar 1 % högre kostnad. Projektet RFID-märkning har pågått under våren men under hösten har aktiviteterna varit lägre inom projektet och resurserna har använts i den dagliga driften. Avdelningen slam har hyrt in entreprenör för täcka upp personalbehovet under året och kostnaden har ökat på transporter. Övertid och Ob-tillägg ökade i jämförelse med föregående år med 0,4 miljoner kronor.

Fordonsrelaterade kostnader som reservdelar, reparationer, däck och serviceavtal uppgick till 8,2 miljoner kronor, i jämförelse med planering i budget var det 0,8 miljoner kronor sämre än planerat och jämfört med föregående år 0,3 miljoner kronor sämre. Bränslekostnaden steg ytterligare i jämförelse med föregående år och utfallet 7,7 miljoner kronor var 4 % högre än föregående år och något högre än planerat för året. Efterfrågan av HVO-bränsle är stor och påverkar prisbilden. Fördelning mellan olika drivmedel var 83 % HVO och 17 % gas. Andelen HVO har ökat med 10 % i jämförelse med två år tillbaka i tiden. Kostnaderna skatt och försäkring för fordon har minskat under året. Fordonsrelaterade kostnader som skatt-, försäkring-, självrisk-, och besiktningkostnader uppgick till 1,8 miljoner kronor och motsvarar 18 % lägre kostnad än föregående år och 19 % lägre kostnad än planerat. Hyreskostnad för fordon uppgick till 0,9 miljoner kronor vilket var 0,2 miljoner kronor lägre än föregående år och planerat i budget. Förvaltningen har två större fordon och två mindre på längre leasingkontrakt motsvarande 0,4 miljoner kronor och resterande kostnad avser korttidshyra vid stillestånd.

En ny upphandling för matavfallspåsar har gjorts under året med resultatet att kostnaderna har höjts väsentligt. Kostnaden för året uppgick till 3,7 miljoner kronor och det motsvarar 32 % högre kostnader för påsar i jämförelse med budget och 54 % högre kostnader än föregående år. Inköpsvolymen har ökat i jämförelse med föregående år med 12 % för mindre påsar och 22 % för större påsar som används inom restaurangkök och storkök.

Kostnaden för snöröjning som salt, grus och extern snöröjning har varit låg för året, utfallet var 0,3 miljoner kronor vilket motsvarar 39 % av budget och 53 % av motsvarande kostnad föregående år.

Utfallet för behandlingsavgift för mat och restavfall uppgick till 32,6 miljoner kronor vilket var 1,7 miljoner kronor lägre kostnad än budget och 0,2 miljoner kronor lägre än föregående år. Trenden för kostnaden är minskning, i jämförelse med fyra år tillbaka i tiden blev kostnaden 1 % lägre. Kostnader för behandlingsavgift för material som lämnats på återvinningscentralerna har minskat med 0,4 miljoner kronor i jämförelse med föregående år.

IT-kostnader uppgick till 3,3 miljoner kronor och avviker negativt med 0,4 miljoner kronor i jämförelse med budget och föregående år.

Förvaltningen har ökat servicen med tvättning av kärl och årets utfall uppgick till 1,6 miljoner kronor vilket var 0,1 miljoner kronor högre kostnad än budget och föregående år.

Transporter uppgick till 1,8 miljoner kronor, kostnaden låg i nivå med planerat i budget men har ökat med 0,3 miljoner kronor i jämförelse med föregående år. Kostnaden avser körningar som hänför sig till hämtning från Mårtenstorget efter torghandelns stängning, mobil sopsugstransport och extra transporter för container-, och slamavdelningarna.

Kostnaden för fastighetsreparationer var låg under året 0,9 miljoner kronor . Jämfört med föregående år var det 1,9 miljoner kronor lägre och kostnaden var 1,1 miljoner kronor lägre än planerat. Under året har det gjorts mindre reparationer i verkstaden, förbättring av golv och ventilation. Fasaden har setts över i samband med ett nybygge av en carport och tak har lagats i samband med montering av solpaneler.

Bränsle-, energi-, och vattenkostnader låg på samma nivå som föregående år 1,7 miljoner kronor och avvikelsen mot budget var 0,4 miljoner högre kostnad.

Hyra, arrende och hyra av sorteringsplatta uppgick till 4,9 mnkr, kostnaden ökade med 2 % i jämförelse med föregående år och kostnaden ökade med 5 % i jämförelse med budget.

Kostnaderna för avskrivningar och räntor blev 22,1 miljoner kronor vilket var i nivå med föregående år och 2,5 miljoner kronor lägre än planerat i budgeten.

Containeravdelningen ökade sin omsättning med 1 % jämfört med föregående år och täckningsbidraget låg i nivå med föregående år. Personalkostnaden ökade med 10 %, kostnad för kärltvätt ökade med 34 % och avskrivningar ökade med 6 % i jämförelse med föregående år. Kostnader som har minskat är behandlingsavgifter 6 % lägre och inhyrda transporter som har minskat med 47 %. En avveckling av avtalet med posttrack har minskat kostnaden för leasing-, hyra maskiner under året.

Gångbaneavdelningen har ökat omsättningen med 5 % och täckningsbidraget med 66 %. Personalkostnaden har minskat med 2% och kostnader i samband med snöröjningen har minskat med 47 %. De två sista månaderna på året har varit milda och påverkar kostnaderna för overtid och material för snöröjningen positivt. Även kostnader för reservdelar och behandlingskostnader har varit lägre under året. Avskrivningskostnaden har ökat med 5 % jämfört med föregående år.

Slamavdelningen ökade omsättningen med 3 % och täckningsbidraget minskade med 29 % i jämförelse med föregående år. Avdelningen hade 26 % lägre kostnader för reservdelar. Kostnader som har ökat under året är personal-, och behandlingskostnad som ökade med 38 respektive 13 %. För att hinna med planerade tömningar har avdelningen även hyrt in extern transport för 0,5 miljoner kronor mer än föregående år.

Avdelningar avfallshantering* ökade omsättningen och täckningsbidraget med vardera 2 % i jämförelse med föregående år. Personalkostnaden ökade jämfört med föregående år med 2 %. Kostnaden för reservdelar ökade med 35 %, matavfallspåsar ökade med 55 % och bränslekostnaden ökade med 5 %. Kostnaden avskrivningar minskad i jämförelse med föregående år med 3 %. En förändring har skett i hämtningssätt, mer samlas in via fyrfacksavdelningen och mindre avfall samlas in via tvåfacksbilar. Insamlingssystemet med UWS har ökat och hämtning sker med kranbil

som hanteras av containeravdelningen. Tidigare hämtades det materialet med tvåfacksbil.

*) Fyrfack, Flerbostads, Källsorterat, ÅVC, ÅVS, Omlastning och Återbruk.

Investeringar

Investeringsredovisning

(Mnkr)	Budget 2019	Utfall 2019	Utfall 2018
Inventarier, fordon	-38,8	-18,3	-23,9
Byggnader, anläggningar	0	-8,1	-3,4
Immateriella, finansiella	0	-0,3	
TOTALT	-38,8	-26,7	-27,3

Analys av investeringar

	Budget 2019	Utfall 2019	Utfall 2018
Fordon	12,5	10,6	18,3
Kärl	2,0	2,5	3,5
Inventarier	0,8	1,1	0,3
Container	1,5	1,0	0,2
UWS	2,5	2,6	1,2
Komprimator, balpress	0,5	0,6	0,4
Fastighetsinvestering	2,0	5,0	1,7
Sopsug	17,0	3,4	1,7
Summa investeringar	38,8	26,7	27,3

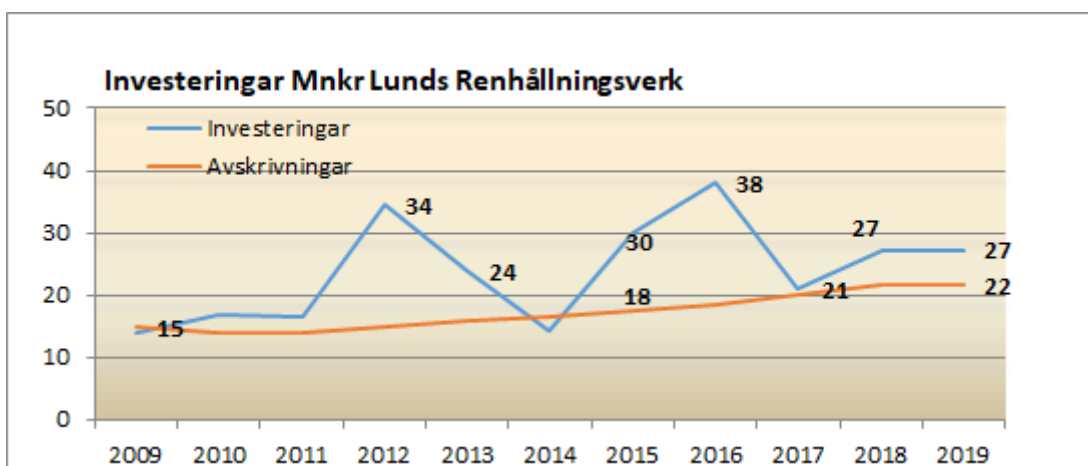
Under året har förvaltningen investerat i fordon för 10,6 miljoner kronor. Avvikelsen jämfört med föregående års investeringar var 7,7 miljoner kronor lägre och jämfört med budget 1,9 miljoner kronor lägre. Årets investeringar omfattar fyra större fordon och tre mindre elfordon till gångbaneavdelningen. En planerad tvåfacksbil har flyttats fram till nästa år. Föregående år investerade förvaltningen i åtta större fordon. Förvaltningen har god erfarenhet av insamling med underjordiska behållare och investeringarna i UWS har fördubblats i jämförelse med föregående år.

Budget för fastighetsinvestering var beräknat till 2,0 miljoner kronor, och planen var att fortsätta med investering i solcellsanläggning för ett garagetak under 2019 och ett under 2020. Beslut om bidrag gällde för två tak under 2019 och investeringen av solceller till båda taken gjordes under året för 2,9 miljoner kronor. Bidraget kommer att betalas ut under år 2020. I samband med utbyggnaden av solceller har servicen för el utökas och investeringen motsvarar 0,3 miljoner kronor.

Taket på garagebyggnaden har bytts ut för 1,3 miljoner kronor i samband med att solceller monterades, 85 % av utbytet av tak har bedömts vara investering och 15 % har bedömts som kostnad. Ny ventilation har monterats i en del av kontorsbyggnaden för 0,5 miljoner kronor.

Investering i sopsugsanläggning i Brunnsnäs har gjorts med 4,9 miljoner kronor, i årets utfall ligger kreditposter för anslutningsavgiften med 1,5 miljoner kronor. Planerad

terminalbyggnad har blivit försenad och förväntas att byggas under år 2020.

Investeringar hittills i sopsugs-anläggning Brunnsög

år	2 015	2 016	2 017	2 018	2 019	Totalt
Mnkr	5,8	4,7	1,1	1,7	4,9	18,2

Personal

Antal anställda

Antal anställda

	31 dec 2019	31 dec 2018	31 dec 2017	31 dec 2016
Anställda kvinnor totalt	23	21	15	20
Anställda män totalt	95	95	95	94
Antal anställda totalt	118	116	110	114

Antal anställda samt årsarbetare håller en stabil nivå över tid. En jämnare könsfördelning eftersträvas men verkar svår att uppnå.

Personalomsättning

Personalomsättning

2019	2018	2017
5%	7%	15%

Lunds renhållningsverk har låg personalomsättning. Flertalet medarbetare väljer att arbeta kvar hos arbetsgivaren i många år. Det torde vara ett tecken på en attraktiv arbetsplats.

Heltid som norm

Andel heltidsanställda förvaltning

dec 2019	dec 2018	dec 2017
98%	98%	97%

Merparten av förvaltningens medarbetare arbetar heltid.

Hälsa och arbetsmiljö

Frisknärvaro

Frisknärvaro (andel medarbetare som inte har någon sjukskrivningsperiod det senaste året)

Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
34,9%	34%	35,8%

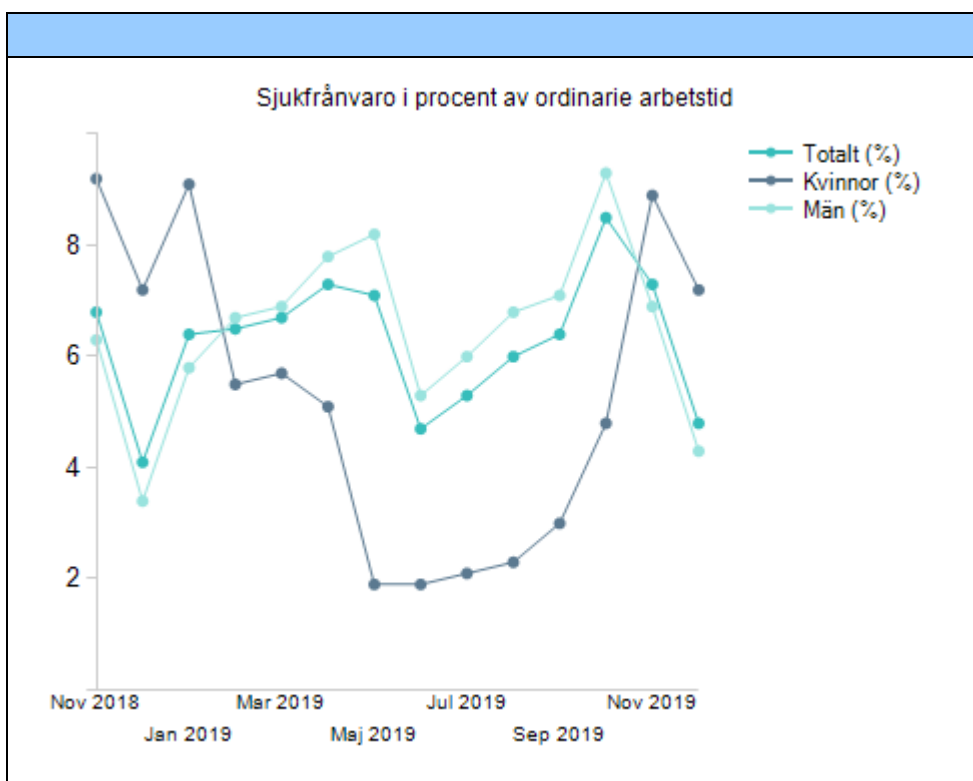
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid

Nyckeltal	2019	2018	2017
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid - kvinnor	4,7	5,8	5,1
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid - män	6,7	5,4	8,1
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid - total	6,4	5,5	7,6

Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer

Nyckeltal	2019	2018	2017
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i procent av total sjukfrånvaro - män	52,4	47,2	49,3
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i procent av total sjukfrånvaro - kvinnor	54,8	29,4	42,8
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i procent av total sjukfrånvaro - total	52,7	44,2	48,7

Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid, utveckling

Sjukfrånvaro åldersuppdelad

Nyckeltal	2019			2018		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid <= 29 år	2019 9,2%	2019 2,7%	2019 3,9%	2018 3,2%	2018 6,2%	2018 5,8%
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid 30-49 år	2019 2,8%	2019 6%	2019 5,4%	2018 7%	2018 5,6%	2018 5,9%
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid >= 50 år	2019 5,3%	2019 8,6%	2019 8,1%	2018 4,8%	2018 5%	2018 5%

Analys av sjukfrånvarons förändringar

Lunds renhållningsverk har en relativt låg sjukfrånvaro där hälften består av korttidssjukfrånvaro och hälften består av långtidssjukfrånvaro. Den senare består framförallt av inplanerad långtidssjukfrånvaro.

För att bibehålla en låg sjukfrånvaro och en hög frisknärvaro kommer ett hälsofrämjande arbete att starta under 2020.

Arbetskador och tillbud

Orsak	Antal 2019	Antal 2018	Antal 2017
Tillbud	22	8	3
Skada utan frånvaro	19	13	14
Skada med frånvaro	4	1	4

Under 2018 och 2019 har ett aktivt kommunikationsarbete skett för att öka tillämpningen av rutinen för tillbud och arbetsskador. Visning av det IT-stöd som dessa ska rapporteras i har skett på samtliga arbetsplatsträffar, information om vikten av att anmäla skador och tillbud har skett i anslutning och en bred samverkan mellan arbetsgivare och skyddsombud har skett för att öka inrapporteringen. Glädjande är att det framförallt är tillbudsrapporteringen som ökat då detta ger arbetsgivaren möjlighet att genomföra förebyggande åtgärder.

Ett flertal arbetsmiljöfrämjande åtgärder har genomförts inom den egna verkstaden under 2019.

Antal anställda per chef

I snitt hade cheferna 13 medarbetare per chef under 2019. Antalet medarbetare varierar mellan åtta och tjugotvå medarbetare per chef vilket gör att verksamheten klart uppnår det kommungemensamma målet.

Miljö

I följande avsnitt redovisas nämndens miljöarbete inom ramen för Lunds kommuns program för ekologisk hållbarhet (LundaEko II) och förvaltningens miljöledningssystem.

Nämndens miljömål och resultat

I tabellen nedan redovisas bedömningar och kommentarer av de delmål i Lunds kommuns program för hållbar utveckling (LundaEko II) som nämnden är ansvarig för.

Mål	Delmål	Kommentar
1. Att motivera alla som bor och verkar i Lunds kommun att agera för en hållbar utveckling.	1.1 Lunds kommun ska, utifrån samtliga prioriterade områden i LundaEko II, bidra med kunskap, information, goda exempel och verktyg för att göra det enkelt att välja hållbara alternativ. Kommer att klara målet	Lunds Renhållningsverk har fortsatt att arbeta med kommunikation och kunskapsöverföring under 2019. Grunduppdraget, att kommunicera vikten av att källsortera samt underlätta för genomförandet har löpt enligt plan. Förutom inplanerade insatser har särskilda projekt genomförts i bostadsområden med låg renhetsgrad i avfallet. Flera projekt har genomförts för att öka möjligheten att återbruka. Som exempel kan nämnas, återbruksrum, återbrukscontainrar samt projektet FixaTill. Det senare är ett projekt som tillhandahåller återbruksverkstad samt workshops. Lunds Renhållningsverk har även bidragit till Fritidsbanken som Kultur och Fritidsförvaltningen startade genom insamling av fritidssaker för utlåning via återvinningscentralerna.
	1.2 Lunds kommun ska, utifrån samtliga prioriterade områden i LundaEko II, öka kunskapen samt utveckla samarbetet och dialogen kring hållbar utveckling inom organisationen samt med företag, universitet, organisationer och medborgare. Kommer att klara målet	Flertalet av de projekt som drivs inom verksamhet innehåller samverkan med ideella organisationer, kommunala bolag, näringsliv, samt universitetet. Genom deltagande i publika arrangemang skapas förutsättningar för dialog direkt med medborgare. Dialog med medborgare och näringsliv sker även genom renhållningsverkets kärnverksamhet. Lunds Renhållningsverk har under 2019 anställt en avfallscoach att verka inom den kommunala organisationen för att förebygga avfall.

Mål	Delmål	Kommentar
2. Alla som bor och verkar i Lunds kommun ska bidra till en mer hållbar konsumtion.	2.1 Lunds kommun ska verka för cirkulära flöden i slutna resurssnåla och giffria kretslopp. Kommer att klara målet	Fixa Till projektet verkar inom den cirkulära ekonomin genom att uppmuntra till att förlänga livslängden på produkter. Likaså är verkstaden ett försök till delad ekonomi, då medborgarna här lånar verktyg och kan använda lokalen. Lunds renhållningsverk samarbetar med Lunds Kommuns Fastighets AB avseende bytesrum i flerbostadshus och uppmuntrar fler fastighetsägare till att inrätta bytesrum. Lunds renhållningsverk har bedrivit ett försök med en bytescontainer på återvinningscentralen Veberöd under 2019. Renhållningsverket bidrar även till Fritidsbanken, som drivs av kultur och fritidsförvaltningen, med insamlingsstöd. Syftet är att fritidssaker kan lånas och därmed förebygga uppkomsten av avfall. Den nyligen anställde avfallscoachen arbetar aktivt för en digital bytesplattform internt inom kommunen. Då cirkulär ekonomi också innebär att öka andelen material som kan återanvändas arbetar Lunds Renhållningsverk med att höja kunskapen och motivationen till källsortering.
	2.2 Vid alla Lunds kommuns upphandlingar av varor, produkter och tjänster ska det finnas hållbarhetskrav lägst enligt upphandlingsmyndighetens baskriterier eller motsvarande. Andelen upphandlingar där krav ställs, utöver basnivån, ska kontinuerligt öka. Kommer att klara målet	
	2.3 Varor, produkter och tjänster som upphandlas och köps av kommunen ska innehålla, eller ge upphov till, så lite som möjligt av miljö- och hälsofarliga ämnen, exempelvis mikroplaster. Kommer att klara målet	
	2.4 Vid alla Lunds kommuns upphandlingar där det föreligger risk för brott mot grundläggande arbetsvillkor och mänskliga rättigheter i leverantörskedjan ska sociala och etiska krav ställas och följas upp. Kommer att klara målet	
	2.5 År 2020 ska 100 procent av inköpskostnaden för livsmedel gälla ekologisk mat. Målet borttaget efter beslut av kommunfullmäktige.	
	2.6 Lunds kommun ska kontinuerligt öka andelen upphandlade och inköpta produkter som är etiskt/rättvisemärkta.	
	2.7 År 2020 har den totala mängden avfall minskat genom årlig minskning med 2 procent sedan 2013.	
	2.8 Andelen utsorterat avfall ur restavfallet ska öka till 65 procent 2020. Riskerar att ej klara målet	
	År 2020 är våra intressenters förtroende för hela avfallskedjan större än år 2016. Osäkert	Lunds Renhållningsverk gör kundnöjdhetsundersökningar vartannat år. Dessa riktas mot olika kundgrupper som villahushåll, bostadsrättsföreningar osv. Under 2018/19 gjordes en kundundersökning riktad mot bostadsrättsföreningar där den övergripande kundnöjdheten låg på 80%. Missnöjda låg på 7% samt 13% valde ett "varken eller" alternativ.

Mål	Delmål	Kommentar
		Utgångsåret för målet är 2016. Detta år skedde en undersökning riktad mot boende i flerbostadshus, då de är användare av lösningarna, men ej ansvariga för dem. Förtroendet för Lunds Renhållningsverk från denna grupp var vid mätningstillfället 80%. Ca 17% sa sig inte ha någon uppfattning om det. 2014 gjordes en undersökning riktad mot villahushåll där förtroendet för Lunds Renhållningsverk låg på 79%. 16% hade ingen uppfattning om det. Under 2020 planeras en ny kundundersökning riktad mot villahushåll. Som en reflektion över målformulering kan sägas att i alla undersökningar framkommer 15-20% som inte har någon uppfattning. Generellt sett ligger verksamheten runt 80% förtroende. Målet kan omformuleras så att verksamheten ej går nedanför 80%.
3. Värna Lundabornas hälsa och miljön genom att minimera exponeringen för miljö- och hälsofarliga ämnen.	3.2 Det ska inte förekomma miljö- och hälsofarliga ämnen i Lunds kommuns verksamheter som rör barn och unga.	
4. Utsläppen av växthusgaser i Lunds kommun ska minska med minst 50 procent till 2020 jämfört med 1990 och vara nära noll 2050.	4.1 Utsläppen av växthusgaser i Lunds kommun ska minska med minst 80 procent till 2030 jämfört med 1990.	
	4.2 Utsläppen av växthusgaser som uppstår vid produktion av varor och tjänster, som Lunds kommun köper, ska minska till 2020.	
	4.3 Den kommunala organisationen ska vara fossilbränslefri senast 2020. ● Kommer att klara målet	Fordonsparken är fossilbränslefri sedan några år. Elproduktionen kommer att vara fossilbränslefri fr.o.m. 2020-2021 då de monterade solcellerna kommer att tillhandahålla all el för verksamheten.
5. Alla som bor och verkar i Lunds kommun ska bidra till ett samhälle som är väl anpassat till pågående och förväntade klimatförändringar, och där negativa konsekvenser för människor, samhälle och miljö kan undvikas.	5.1 Lunds kommun ska ta fram en klimatanpassningsplan som hanterar förvaltningsövergripande klimatanpassningsfrågor senast 2018. ● Kommer att klara målet	Lunds Renhållningsverk har sedan 2012 en klimatanpassningsplan för att verksamheten ska kunna fortsätta under andra förhållanden. Planen ska revideras då flertal åtgärder är genomförda
	5.2 Klimatanpassning ska integreras i kommunens processer och planering i alla berörda verksamheter. ● Kommer att klara målet	Lunds Renhållningsverks transporter är idag fossilfria. Inför framtiden bevakas olika drivmedel och fordon. En första eldriven soptömmande fordon har inköpts. Omvärldsbevakning av hur transportsektorn utvecklas sker. I processarbetet kommer klimatanpassning att bevakas som särskild aspekt.
6. Lunds kommun ska utveckla och underhålla hållbara stads- och tätortsmiljöer med människan i centrum.	6.1 Lunds kommun ska testa spjutspetsprojekt, nya metoder och tvärdisciplinärt samarbete i syfte att skapa en hållbar stadsutveckling. ● Kommer att klara målet	En sopbil har byggts om till att drivas av el. Troligen är det första gången i världen ett sådant teknikprojekt genomfört.

Analys av miljömål och resultat

Glädjande nog kan det konstateras att även 2019 minskar såväl den totala mängden avfall samt mängden avfall per person jämfört med tidigare år. Siffran för 2019 är något osäker men hamnar på ca 2% minskning jämfört med 2018.

De plockanalyser av avfallet som genomförts 2019 visar att ca. 25 % av restavfallet fortfarande består av matavfall. Mängden farligt avfall i restavfallet uppgår till 0 % vilket innebär att även det målet i avfallsplanen troligen uppnås under 2020.

Målet att halvera mängden förpackningar och tidningar i restavfallet jämfört med 2015 kommer dock inte att uppnås utan kvarstår på jämförbar nivå år 2019.